

Мұнайлы ӘЛКЕ

«Мангистаумунайгаз» АҚ газеті • 2009 жылдың 1-мамырынан шыға бастады

№05 (115), мамыр-маусым, 2019 жыл

В центре внимания

ВЫБОРЫ-2019: ВЫСОКАЯ ЯВКА ИЗБИРАТЕЛЕЙ

9 июня состоялись внеочередные выборы Президента Республики Казахстан: на пост Главы Государства претендовали семь кандидатов. Среди тех, кто в этот день выбирал свое будущее, были и тысячи нефтяников акционерного общества «Мангистаумунайгаз».

Столи отмечает, что еще задолго до дня голосования при акционерном обществе был специально создан штаб по организации и проведению внеочередных выборов Президента Казахстана, который возглавил первый заместитель Генерального директора Калбай Измуханов. К работе штаба были привлечены руководители и работники производственных управлений и департаментов, а также молодые нефтяники из Каламакса, Жетыбая и центрального аппарата, на их плечи легла основная нагрузка. Молодые специалисты Елтай Турбергенов, Сакен Клышибаев, Тимур Галиев, Райымбек Тузелов, Айбек Журымбаев, Едил Бекмуратов, Анар Нутманова, Жандос Кыстаубаев в течение нескольких недель формировали списки избирателей, выясняли, кто из вахтовиков

9 июня работает, а кто будет находиться дома, занимались организационными вопросами, объясняли нефтяникам, где находятся избирательные участки, порядок очередности голосования и т.д. Это была, возможно, рутинная, но от этого не менее значимая работа, с которой ребята справились мастерски.

Итак, из 1111 работников производственного управления «Жетыбай мунайгаз» свой гражданский долг исполнили 99,5% сотрудников.

Не менее высокая явка была показана и на месторождении Каламакс, где нефтяники работают вахтовым методом. На месторождении были разбиты два избирательных участка, составлен удобный для всех поэтапный график

голосования: нефтяники спокойно могли воспользоваться своим конституционным правом, при этом не в ущерб производственному циклу, все-таки нефтяники – это непрерывный процесс.

Примечательно, что в день проведения выборов на Каламаксе, после капитального ремонта была открыта столовая, и нефтяники по достоинству оценили новую точку общепита.

- Отрадно, что именно в этот исторический момент у нас открывается новая столовая, - говорит работник ПУ «Каламаксмунайгаз» Садукас Аймуратов.

- Я уже успел здесь побывать, столовая просторная, светлая и чистая, пища тоже

была очень вкусная, большое спасибо работникам столовой.

Что касается непосредственно выборов, то, по словам заместителя

- На Каламаксе во внеочередных выборах Президента Республики Казахстан, приняли участие почти 3000 нефтяников, причем это не только работники АО «Мангистаумунайгаз», но и сотрудники всех сервисных компаний (ТОО «ОСС», ТОО «Мунайтелеңком», «МЭМ» и т.д.), а также работники и соседних месторождений (СП «Арман» и др.).

Слесарь-ремонтник ПУ «Каламаксмунайгаз» Ахан Мудебаев, одним из первых пришел на избирательный участок, чтобы воспользоваться своим правом избирательства:

- Я уже второй разучаствую в выборах Президента Республики Казахстан, - говорит Ахан Мудебаев. - Мы не только выбираем Президента, но и выбираем свое будущее. Отрадно, что

начальника ПУ «Каламаксмунайгаз» по социальным вопросам Мурата Батыршева, голосование на месторождении было организовано на высоком уровне, и каждый нефтяник смог исполнить свой гражданский долг:

нефтяники очень активно участвуют в выборах и пользуются своим конституционным правом. Я верю и надеюсь, что Казахстан ждет светлое будущее.

По итогам голосования на месторождении Каламакс явка на выборах среди работников АО «Мангистаумунайгаз» составила 99,8%.

В целом из 4036 нефтяников АО «Мангистаумунайгаз» в голосовании приняли участие 4012 человек (таким образом, явка на выборах составила 99,4%, такой результат был зафиксирован уже к 17:00 местного времени!).

Таким образом, практически все работники Общества исполнили свой гражданский долг и проголосовали на выборах Президента Республики Казахстан. Нефтяники не остались в стороне от важного для всех казахстанцев события: 9 июня – это историческая дата и участие в выборах, - это наше участие в Истории!

Компания түншісі

«ҚАЗМҰНАЙГАЗ» БАСШЫЛЫҒЫ – «МАҢҒЫСТАУМҰНАЙГАЗДА»

Мамырдың 28-29 қүндері «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы акционерлік көгамының Баскарма төрағасы Алик Айдарбаев Манғыстау облысындағы екі құндік іссапары барысында «Манғыстаумұнайгаз» акционерлік көгамының өндірістік нысандардың жұмысымен танысты.

Алдымен онірдегі КМГ тобының барлық еншілес және сервистік кәсіпорындар басшыларымен жиналған өткізген Баскарма төрағасы алеуметтік тұрақтылық пен онеркасітік қауіпсіздік, еңбекті корғау ережелерінің сакталу мәселелеріне токтады. Сервистік компания басшыларына осы бағыттағы жұмыстың күшейтіп, үжымдарда түсінірүү жұмыстарын тұртқында жүргізу даярлана.

Жұмысшы топтың «Асар» кенорыны сапарында жетібайлық мұнайшылардың жұмыстан бос уақытта демалатын сауықтыру орталығын араған А.Айдарбаев вахталық калаштың жұмысшыларына ариналған жана үлгідегі жатақхана құрылышының алғашкы кірпін көди.

Алик Айдарбаев Каламқас кен орнынан сапарында №8237 алаттық үйрімшінің жон жоніндегі жұмыс барысын көдегі жатақхана құрылышындағы қызылордадағы А.Айдарбаев мәдениеттің дәрінде, мәдени дайындауда кондырғысының құрылышын, сондай-ақ жаңынұры жоне күрделі жондеу жұмыстары жүріп жатқан асқаналарды аралады. Каламқас зияненің басына зиярат етті.

Рамазан айымен түспә-түс келген іссапар барысында «ҚазМұнайГаз» Ұлттық компаниясы Баскармасы атынан Ақтау каласы мен Шетпе кенттің түрғындарына ауызашар берілді.

«Ақта Palace» мейрамханасында өткен ауызашарда 2017 жылы колік апташын зардал шеккен Жақаозен каласының түрғыны 10 жасар Динара Тынымбасева да болды. Апат салдарынан екі аяғынан айырған Динарага басшылықтың шешімімен «ҚазМұнайГаз» ҰҚ» акционерлік көгамы протез салу үшін 16,5 млн теңге карараж боліп, кайрымдылық жасады. Рамазан айында сурингенге сүйеу болып, киналанған колдана корсеткен кайрымды азаматтардың бүл ерекстік көшкірізі болды.

Барлық нысандарда еңбек үжымдарымен кездесу өтіп, ол жыныштарда А.Айдарбаев қызметкерлердің барлық ұсыныс-тілдерін тындал, толғандырыган сұралтарына жауап берdi.

Маралам

БІЗГЕ АРТЫЛҒАН ЗОР СЕНІМ

«СЕНИМ-2019» республикалық байқау нәтижелері бойынша «Манғыстаумұнайгаз» акционерлік көгамы «Еңбекті корғаудың үздік қызметі» номинациясы бойынша 1-ші орынды иеленді.

2019 жылдың 22-24 мамыр кундары Нұр-Сұлтан каласында еңбекті корғау мен онеркасітік қауіпсіздік бойынша IX-шы «СЕНИМ» халықаралық конференциясы өтті, жұмыс берушілер арасындағы еңбек қауіпсіздігі мен еңбекті корғау бойынша байқау жөнімпаздары маралаптады.

Республика деңгейінде откен байқауда «Еңбекті корғаудың үздік қызметі» номинациясы бойынша 1-ші орынен «Манғыстаумұнайгаз» акционерлік көгамы ерекше атапын, компания бас директорының бірінші орынбасары Қалбай Ізмуханов «Еңбекті

корғау жоніндегі үздік маман» төсбелгісімен және дипломмен маралаптады.

Әріптестеріміздің жүлдемен күттіктай отырып, еңбекті корғау жоне онеркасітік қауіпсіздік қызметтің басынсызы Бауыржан Ләтігін баскарған үжымды 2018 жылы компания нысандарында өндірістік жаракатнуга жол бермей, табандылықпен атқараган еңбектерінің арқасында кол жеткізген жөнімпаздарынан тұртқындағы!

Еңбекті корғау және онеркасітік қауіпсіздік қызметтің үжымы

ЛУЧШИЙ ПО ПРОФЕССИИ - 2019

ЛУЧШИЕ ИЗ ЛУЧШИХ – ГОРДОСТЬ АО «МАНГИСТАУМУНАЙГАЗ»!

В акционерном обществе «Мангистаумунайгаз» подведены итоги традиционного конкурса «Лучший по профессии». В этом году заявки на участие подали 109 человек. За престижное звание лучших в своем деле боролись операторы по поддержанию пластового давления, слесари-ремонтники, операторы по исследованию скважин и лаборанты химического анализа.

Сам конкурс проводится в два этапа. Первый – это теоретическое тестирование участников, в ходе которого участники должны были за один час ответить на 50 вопросов. Это вопросы на знание новых профессий, фундаментальных областей, принципов безопасности труда и т.д. Критерии отбора весьма строгие, и следующий тур проходит только те, кто дал как минимум 45 правильных ответов.

Второй этап – практический, в этом году он прошел на базе ПУ «Жетыбаймунайгаз». Здесь уже оценивается уровень практического мастерства конкурсантов. Несколько групп, состоящих из двух операторов, соревновались в выполнении задач по сальникового уплотнения, слесарно-ремонтники – производили разборку-сборку

задвижки, а электрогазосварщики – сварку низкоуглеродистых трубчатых конструкций диаметром 114 и 8 миллиметров. У каждого представителя профессии – свое конкретное задание. За всеми видами работ внимательно наблюдают беспристрастные члены жюри, которые оценивают не только качество исполнения задания, но и скорость, соблюдение правил техники безопасности и даже культуру рабочего места. За пропуск отдельных этапов, нарушение правил безопасности или неумелое обращение с техникой начисляются штрафные очки.

И вот, наконец, по итогам двух туров экспертная комиссия объявляет имена победителей.

Победители конкурса «Лучший по профессии» в номинации «Лаборант химического анализа»

Победители конкурса «Лучший по профессии» в номинации «Слесарь-ремонтник»

Победители конкурса «Лучший по профессии» в номинации «Токарь»

Победители конкурса «Лучший по профессии» в номинации «Электрогазосварщик»

Победители конкурса «Лучший по профессии» в номинации «Оператор по добыче нефти и газа»

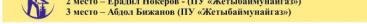
Победители конкурса «Лучший по профессии» в номинации «Оператор по исследованию скважин»

Победители конкурса «Лучший по профессии» в номинации «Слесарь-ремонтник»

Победители конкурса «Лучший по профессии» в номинации «Токарь»

Победители конкурса «Лучший по профессии» в номинации «Электрогазосварщик»

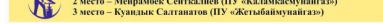
Победители конкурса «Лучший по профессии» в номинации «Оператор по поддержанию пластового давления»

Победители конкурса «Лучший по профессии» в номинации «Электрогазосварщик»

Победители конкурса «Лучший по профессии» в номинации «Токарь»

Победители конкурса «Лучший по профессии» в номинации «Электрогазосварщик»

Итак, конкурс «Лучший по профессии» завершился для возможности участников раскрыть свой потенциал и показать лучшие качества, а это главным героям стали – люди труда – работники, восхищающие себя профессиями и результатами. Для всех призеров конкурса, в течение календарного года устанавливаются ежемесячные премирования. А тому, кто и его побежденный будущими членами жюри, предложены теперь уже в конкурсе «Лучший по профессии» национальной компании «КазМунайГаз», который пройдет осенью текущего года.

Еснаэр Султанов

ҮЙЫМДАСҚАН ҮТАДЫ

Кәсіптік одак қызыметі - әрбір қызыметкерге жұмыс беруші тараپынан үlestіріліп отырган ігіліктілік себебінің. Осы орайда, тақырыбын өзектілігі мен жаңа ұжымдық шарт жасасу мерзімінің жақындағаныны есекере отырып, «Манысты ауынайта» АҚ қызыметкерлерінің жергілікі кәсіптік одагы» КБ тарағасы Тарғын Нұралыұлы Мысамбаевтың әңгімелеге тартты.

- Қайырлы күн, Тарғын Нұралыұлы! Кәсіподак қызыметіне тереніп бойламас бүрүн, «Кәсіподак деген не?» деген басты сұраққа қысқаша аныктама берін кетсе.

- Қайырлы күн, Фани! Кәсіподак сөзінің аныктамасын ер жерде ертүрлі беріледі. Дегенмен, нақтысы КР Кәсіптік одактар туралы заңында көрсетілген. Ол жерде кәсіптік одактар (кәсіподактар) – ондірістік-салалық қағидат бойынша өздерінде кәсіподак мүдделерінің ортатыны негізінде мүшелеңдерін енбек және алеуметтік құқыктары мен мүдделерін білдіру және коруга үшін азаматтар еркіті түрде құратын дербес, тіркеlegen жеке мүшелігі бар қоғамдық бірлестіктер деген аныктама беріледі. Жалап тілмен айтқанда, инет білдірген қызыметкерлерді біркітгеп, өз мүшелерінің алеуметтік-экономикалық құқыктары мен мүдделерін коруга үшін құрылыштың еркіті мүшелік үйім; азаматтардың енбек қатынастарында, жұмыс берушімен арада туындағын сан түрлі мәселелерде жұмысны мүддесінің коргалынан қамтамасын етуші екін. Қысқа қайыргандықтан осылай!

- Яғни, Кәсіподактар жұмыс берушінін емес, жұмысшының мүддесін көздең, жұмысшы үшін негұрлым тиімді енбек шарттары үйымдастырумен айналысадын екі тараптың арасындағы дедал болды гой...

- Иә, солай деуге де болады, тек дедал емес, екінші деңгелей болар. Ойткені, кәсіподакка мүше болған әрбір азамат Кәсіподак үйімінән жұмыс беруші алдындағы оқиелттілік сеніп тапсырады. Содан кейнан гана біз жұмыс беруші алдында жұмысшы атынан қандай да бір таланттар кою құқығына ие боламыз. Ал бұл қызыметтік итихесінде жоң жөрніп әрбір ігілік ұжымдық шартта рәсімделіп, оның орындауда екі тарапта да Қазақстан Республикасы заңнама ради міндеттесіледі.

- Түсінікті. Ұжымдық шарт деңгелі, осы ұжымдық шарт пен жаһалынған енбек шартының кандай айырмашылығы бар? Екі шарт жасамай, сіз баяндаган мәселелердің бөрін сол енбек шартты шеңберінде келіс болмайды ма?

- Осы жерде бір мәселенің жігіт түсініл алуарды көрек. Жұмыс берушінің жұмысшы алдындағы міндеттері Еңбек кодексінде және тариф сол сиқытты басқа заңнамалық құжаттарда айқын белгілін, минималдық көрсеткіштердің жаңа жаңынан түсінілдіккілік деген байылдастырылады. Еңбек шарттында, аты айтып түрғанда, сол Кодекс негізінде туындағын минималды міндеттер мен құқыктар, яғни жұмысшының жұмыс уақытын бекітіп.

айлық жақалқысы, заңнамамен қарастырылған толемдердің шарттары секілді т.б. мәселелер гана баяндалады. Бұл жалғыза ортақ, міндетті құжат. Ал ұжымдық шарт, тек кәсіподак мүшесі ретінде еркіті түрде тіркеlegen қызыметкерлер атынан олардың екінші ретінде ерекет ететін кәсіподак үйімін мен жұмыс беруші арасында жасалын шарт. Ол жерде сол минималды таланттарды ұжымдышылар үшін мейлінше тиімді көрсеткішке дейін осіріп, кейде тіпті заңнамаларда бекітілген мәселелерді де жұмысшы мүддесін орайластырып, шешімін тауып отырады.

- **Рақмет! Отең қаралайым, түсінікті жауап беріліз.** Демек, бүгінгі күні Компания қызыметкерлерінің ұжымдық шарт негізінде алғы жүрген женілдіктері мен косымша толемдері, мәселен жыл сайынғы ақылы енбек демалысын көзінде Компания тараپынан толенетін деңсаулық жағдайын жақсартуға ариналған жәрдемады Кәсіподак қызыметтің жемісі, солай ма?

- Иа, дәл солай және тек бұл емес кой, жалпы ұжымдық шартта жұмысшы

ұжымдық көлісімшарт жасалған кезде кәсіподакта мүшелігі жок қызыметкерлер онан жемісін жүеден аластатылуы мүмкін. Ойткені мүлді жаңына, ең азы, жарна төлең отырган кәсіподак мүшелеріне деген аділесіздік, киянан. Соңынан кәсіподакка мүшелік тіркеլметеген ертестерімізді осы бастаң катарамызға соысулуга шакырамыз.

- Тамаша, кәсіподак қызыметтің кокжеге жана айқындалып келе жатқандай... Енді ұжымдық шарт шеңберінде жасалатын алеуметтік колдауар туралы созтарқатсак...

пайдалына қарастырылған әрбір ігілік Кәсіподак қызыметтің бір жәнісі, олардың әрбірінде артында ондаган сағат көлісөздер мен кәсіподак аппаратының мандай тери, табанды еңбегі жатыр десем артық айтқанмен болмас. Олардың еңбірі жұмыс берушінен арада туындағын сан түрлі мәселелерде жұмысшы мүддесінің коргалынан қамтамасын етуші екін. Қысқа қайырганда міндеттесіледі.

Осы жерде тағыда бір мәселені нактылай кеткендік жон коріп отырымын. Кәсіподак заңда көрсетілгендей, мүшелік үйім. Яғни, кәсіподак жұмыс жетістіктерінің ігілігін көрүү үшін сіз миндетті түрде оған мүше болып тіркелип, жалакындыздан 1 пайыз қолеміндегі мүшелік жарна төлең отырының көрек. Ол қаражат та кәсіподак жағрысына қасып, кәсіподак мүшелерінің мүддесінде жұмысалады. Енді мынынан қаралып, бүгінгі таңда Компанияда торт мынан астам қызыметтер бар, оның үшін мыннан астамы жарнасын уақытлын толеп отырған кәсіподак мүшесі болса, сәзілжүзе жуығы кәсіподак мүшелігінде жок адамдар. Дегенмен, кәсіподак қызыметтің тікелей жемісі болып табылатын ұжымдық шарттың жынысын сол мүшелікте жок қызыметкердің барі еш тартибаста, қызыметтердің талаптары мен жеткізгендегі сыйлықтарымен марапаттан көлеміз. Қызыметтерлерге қызыметтің миндеттерінде актарға үшіннен жаңынша жұмыс берушімен біркетар көлісөздер жүріп жатыр. Дегенмен, арық сойлен семіш шык демей!.. Кандай өзгерістер скенін ұактылы келгендеге жариялай жатармыз. Эзірші күпия таңда тұрсын. Осы орайда барлық ертестерімізді келесі ұжымдық шартта жасалады. Одан кандай өзгерістер күттө болады?

- Адан, дұрыс айтасыз. 2016-2019 жылдарға ариналған шарттызыздың мерзімінен шегіне жетпіл келеді. Енді оңды өзгерістер болады деп кесіп айтадымын. Ойткені күннен бүтін қызыметкерлерден жиналанған ұсыныстар бойынша жұмыс берушімен біркетар көлісөздер жүріп жатыр. Дегенмен, арық сойлен семіш шык демей!.. Кандай өзгерістер скенін ұактылы келгендеге жариялай жатармыз. Эзірші күпия таңда тұрсын. Осы орайда барлық ертестерімізді келесі ұжымдық шартта жасалады. Одан кандай өзгерістер күттө болады?

- Иа, дұрыс айтасыз. 2016-2019 жылдарға ариналған шарттызыздың мерзімінен шегіне жетпіл келеді. Енді оңды өзгерістер скенін ұактылы келгендеге жариялай жатармыз. Эзірші күпия таңда тұрсын. Осы орайда барлық ертестерімізді келесі ұжымдық шартта жасалады. Одан кандай өзгерістер күттө болады?

- Раҳмет, Тарғын Нұралыұлы! Оқырман көкейндеңде сұрақтарға жауап берсе алдық деп үміттенемін. Жақсы күндердегі жолынан!

- Раҳмет, Тарғын Нұралыұлы! Оқырман көкейндеңде сұрақтарға жауап берсе алдық деп үміттенемін. Жақсы күндердегі жолынан!

31 мамыр – Саяси құғын-сүргін құрбандарын еске алу күні

БЕКТІЛЕУ ИШАН

РЕДАКЦИЯДАН: 31 мамыр – елімізде Саяси құғын-сүргін құрбандарын еске алу күні. Соңау XX ғасырдың бас кезіндегі кеңестік көрінісінен бір емес, біришке рет алапат аштыққа ұшырап, корасындағы малы мен колындағы жаңынан айрылышы, тігере түк калмай, сайын даладан сайтак құрлы сая ташып, сахарасын тастанай қашып шеш мемлекеттерге ауа кошқан казак халқының қалған болігі, оның ішінде де иегізден елдің манандай ұстар мактансыншыра мен тұлға тұтар азаматтары жашап реңнесия әлініп, қынадай қырылғаны тарихтан мәлім. Ресми деректерте сүйенсең, бірінен соң бірі әжел түрде жүргізілген қанды қасап қырының кесірінен бол бер әздім жылдардың қазак халқының 70 пайыздың жер жастыны, елімізде 2 миллионнан есіл-ақ астам адам қалған екен. Бұл – ешқында шешір ауданында ұстар мактансыншыра мен тұлға тұтар азаматтары жаһалызында ешқашан ескертіледі, еркайсымыздың ұрпактан ұрпакқа ұластырып айттың отыруға міндетті Улы Қасіретіміз.

Осылай Әзіз туту күні карсаңында «Манғыстаумұнайғаз» АҚ-ның қызыметкері, әртісіміз Бектілеу ишан Санамасулы редакцияның озінін жаңынан жақалынып, реңнесияға ұшыраптап атасы, Манғыстау мәдениет мәншірінде Бектілеу ишан Санамасулы тұралы бұдан ширек ғасырдан астам уақыт бұрын жақылған материалды екітеп болатын. Макалага арқау болған Бектілеу ишаннан тағдыры – тек ол кісіға емес, берісі Манғыстау, кала берді. Қазақ Еліндегі қатізес мемлекеттік жақалу машинасының қанды тырығынан іліккен мындаған қандас бауырларымыздың, ата-бабаларымыздың қайтылың аяқталған гүмізбасын. Соңынан осындан аристарымыздың ата-жондерін кейін ұрпактар беліл, тарихымыза тереңірек үйін жүрсін деген ииетпен сол макаланы бір соғын де өзгерпестен, қаз-қалыпта оқырмандар назарына ұсынып отырмыз.

Манғыстау әлекесіндегі Бозашы түбектің как ортасында орналаскан «Каратобе», «Мәстек», «Імажанғаст шымшырауы», «Жанасу», «Жанабай шымшырауы», «Коныроппа», «Жанузак», «Отынын дөңгелек», атты сулар мен еріс жайылымдарын, негізгін, жергілікті Жары руынын Мұрат тармагынан тарағын ауылдардың коныстары болатын. Сол коныстарда миңдаган кой, жылық, түйе айдаланған Әймән боласы Сатыбалды-Емберген, Илакажы, Өтегұл, Нұржіт, Есене, Шагатей, Имаганбет балалары сияқты ір бір ауылдан қыс қыстап, жаз жайлап отыртыны, қыстакстан да, жайлайдан да таршылық көрмейтін-ді.

Ол жерлерде кеңес оқиметіне дейін көшіп жүріп мал бакканы болмаса, ел күрүшін салып, отырыштыланып болатын. Қыс айларындаған жаҳрарда кінің үйлермен кыстап шығатын. Халықтың негізгі күнінен тіршілігі тек кана мал бағындықтан сол майдың конысы үшін

жайылымына жайлы жер іздел, кошпінен жүріп орнықты коныс, тұракты корақжаптар мен үйлер, бала оқыттын орындар салы алаң да, жас үркаптың көзін ашип, қоңілін оятуды – білім беру, сауаттандыруды үштаптаған. Сол уақытынан оңдай оса үштаптың отырган ауыл жоғемінен шықкан Шапқапов Жанібек – Адай уездік милициянын бастығы, Қадыров Казихан – Актөбе облыстық прокуроры, ал Қадыров Алған жеңе Карғайберген, Илакажы, Өтегұл, Нұржіт, Есене, Шагатей, Имаганбет балалары сияқты ір бір ауылдан қыс қыстап, жаз жайлап отыртыны, қыстакстан да, жайлайдан да таршылық көрмейтін-ді.

Себебі, кошпіл ауылдарда да бала оқыттын молдалар болған. Иткелді арасында Есенин, Түйе ахун, берегірек келесін Бектілеу ишан деген кіслер мешіт ашип, бала оқыттын. Оларға айғак: сол мешіттерде оқыған балаларға хат танытады, білім үстін жүретін, жазда ауылмен бірге кошіп жүретін, оз беттерімен үйренген дұмша молдалар көн сіді. Мысалы: Абдол

(Есенин баласы), Халиммolla, Конілімкос, Ербол, Қазихан, Жаксыбай, Қармас деген молдалар болған. Біздер солардан саутап ашип атпік бітіріп, олардан да үлкенірек (блімдірек) молда іздеп кететінбіз. Мен Тұңықұлдықтағы Ерлан молдага барып оқып, күран бітірді. Ал Сейтімаганбетті Алдан Шебірдегі Бекмаганбет молдага оқыбы. Бізден бұрынырақ кездерде Ерболт Жабагының Сазды жеріндегі Нұрназ ахунға оқып бітіреп көрінеді. Бірак ол кісі діни жолдан горі, білікке үсестін көтіп, бері келген соң шірке көл беріп. Күдай жолына түсіп, отырып калды. Ал, Құрым деген ауылымыз «қырық ахунға» оқығандар болатын. Біздердің Есенинзядан кейінгі штазымыз Санамасулы Бектілеу (сары ишан) болды. Ол Конырорға мешіт салып, қызы-жазы бала оқытты. Бұл адам орасан үстамды, қылтын-сұлтыны жок, тек құдайшылық жолға түсін (мал табу, пайда көрүмен ісі жок) адал, адамгершілігін молдығын, яғни санаалығымен есімде калыпты. Балаларды оқыттынан басқаны ойламайтын, халықта сыйын кісі болатынды. Оны айдердің үлкен-кіспі жок «Сары ишан» деп, тіпті ер азаматтар да сыйлагандың негізінде «Сары-еке» деп айттын. Ол атадың озі де жақта, орнады болып көрінесті. Әмбіде кедесстен сан салалы акылдауды қажет еттегі қандай да бір жағдайда: "...Әуел Сары ишаннан сұралып, дұрысы кайсысы болар екен? деп отыратын ауылдағылар.

Мысалы, құрмепті аксакал, ел сыйлагайтын және, азаматтардың бірі, дінін немесе ел басшыларының бірі кайты болса, әуел сол кісін іздел, тауны алып, жанзаң шығартып, мүрдесін дүниеге аттандырашып марқым тұстарының көзін жаіланып, ол аруған алдында оз борыштарын ақтагандай күй көшетін. Сол кісінін айтқан оғыстік, оның оқынан құралын жиналған кошпіліктік көкейнен конып тұратын.

«Сары ишан» нақышына келтіре құран оқып бастағандың жұбандай жоктау айттып, жылан отырган айелдер ерікіз тып-тынышты, бала калатын. Бектілеу ишан омірді барлық саласында да «Ұстаздық қылан жақынақас, үйретуден балаға» дегендег, елін риєясыз кызмет етуге жарапандай көрінетін. Ол кісінің үстас тұтатындардың кейбіреулерін

айтсам: Манғыстауга белгілі Ембергеннің кызы Макпалиға 4-5 жылдықта Қызылтобеде үақыт болды.

...Кара түнек киын мезгілде халқына агаартушылық қызмет еткен адам азаматтардың бірі Санамасулы Бектілеу ишан 1937 жылы Ұлы әзілдатта жазысыз тұтқындалып, сонынан атылыпты. Бар жазығы – бала оқытканы, сауаттылығы болса керек. Ишаның жубайы Накиши шешкеміз кейнірек өз жақалынан кайтыс болды.

Казір Қазақстан егеменді ел болып, түсіліздік алғып, жіберілген кешірілмestей катептерді түзетіп, халықта діні, тілін, салт-дастырн, әдәт-ғұрын ұстау, калыпна келтіруге ерік беріп, жағдай жасал жағынан ғылыми толықтыруда болашақтардың тағызғандағы шараларын мүндай талкегін болдырмай шараларын істеу шакыранғандай. Солардың бірі – жазысыз жазаға тартылып, марқым болған ауылдастырылғандың ақталауды олардың алад енбейін, елінің жауы емес, халықтың салт-дастырн сактау, болашаққа жүркітіп үшінде атасалықтардың пашаға, құрмет көрсету, тірлердің парызы болмак. Мен де үстазым Бектілеу ишаның, баска да аты аталған азаматтардың ауақтарына бағыншат, артында қалған ұрпактары оларды мактап тұтсын деген ииетпен осы бір көптен ойда жүрген борышымдай толғанысымды жеткізіп отырмын.

Осы бағыттағы ізгі істерді бастап жатқан Манғыстау ауданының Ақшымырау ауылдарының басшыларына, Қызындағы ел азаматтарына ағылшыл атылғып, абырайын сенбек тілеймін.

«Өлі жембем – тірі байымас» демеи жақалының дәнданылығы?!

(Республикалық тауелсіз «Адай» газеті, 1992 жыл, тамыз (сүмбіле) айнаның №II саны, 2-бет).

Ораза айт – ортақ мейірам

МҰНАЙШЫ ЖАСТАР АУЫЗАШАР БЕРДІ

Рамазан айында шамасы келгендегің жыл сайын аткаралың сабау мол шараларының бір – ораза үстеган жандардың ауызын аштыра. Бұл сауатты істен Компаниядагы жас мамандар Кеңесі де қалып, әр жыл Рамазан айында жамағатты жинаң, ауызашар беріп келеді. Міне, биыл да мұнайши жастар облыстық Бекет Ата мешітінде ауызашар берді.

Ауызашарға жиналған қауымға мұнайши жастар аттынан Еділ Бекмұратов «қоразларының қабыл болсыны» деген ізгі тілегін жеткізді. Ауызашар дастарханы басында мешіт имамы асыл дініміз – Исламның құндыштықтары, касиетті Рамазан айының хікметтері мен ораза үстегандың және ауызашар беру, ауыз аштырылған сауаптың тұралы кен көлемде уағыз айтты. Оразаның қадір-қасиеті жайлай элгімелеп, ораза үстеган жамағатта ауызашар беріп, сауапты іс аткарлы отырган.

Жиналған қауым мұнайши жастардың жасаған сауапты ісіне риңашылықтарын білдіріп тарасты.

КОПШІЛІККЕ - ҚҰРМЕТ

Облыстық Бекет Ата мешітінде Рамазан айының аяқталуы мен Ораза айттың орай айт намазы оқылды.

Орталық мешітке ииегінегінде 3000-нан асъын жығылды. Мұсылман жамағаттың көнтігі соншалықты, мешітке сыймандар кіреберістегі алдана намаз оқылды. Адамзат баласын сыйластып пен бауыластық шақыратын ұлы мейрамға «Манғыстаумұнайғаз» акционерлік когамы екінші дінінен айналып, жағдай жағдайда қылыштың жағын жиналған жақынақас, үйретуден балаға» дегендег, елін риєясыз кызмет етуге жарапандай көрінетін. Ол кісінің үстас тұтатындардың кейбіреулерін

Ниязов бастаған азаматтар мұнайшылардың қастьарханына оралып, тілектерінде орнады.

– Барша мұсылманды аса күрмепті мерекелердің бірі – Ораза Айт мейрамымен

күттіктаімын. Отыз күн тұтқан оразаларының, оқыған амаздарының, тілекердің кабыл болсын! Халқымыздың бірлігі мен ытты мағы артып, Тәуелсіздігіміздің тұтқыры білік, егеменлігіміз мөнгі баңды болғай! Әмин! – деп бас имам тілекін білдіріп.

– «Манғыстаумұнайғаз» акционерлік когамы Бас директордың бірінші орынбасары Қалбай Ізмұханов төзімділік пен сабыр сактаған, Рамазан айын оразамен еткізген жерлестерге ыстықтықтың билірді. Әр шаңыраққа жан жылуы мен ізгілік нұрлын тіледі.

Сондай-ак, мерекеде түрлі спорттық жарыс үйімдестірілді, женимпаздар құндылықтар мен марафатталды.

1 маусым - Халықаралық балалардың қорғау күні

ӘКЕМ, АНАМ ЖӘНЕ МЕН

«Әкем, анам және мен – спортың жаңы». Осындай атаумен «Манғыстаумұнайгаз» акционерлік қоғамы 1 маусым – Халықаралық балалардың қорғау күніне орай мұнайшылар арасында спортың сыйыс үйімдестірді. Оған Қаламқас, Жетібай кен орындарымен катар орталық аппараттадан және Компания камкорлығындағы Н.Марабаев атындағы №7 мектеп-лицейнен алты команда катысип, сыйыстар бағытарын сыйнады.

Атальыш шарага балалар мен ата-анаラр зор қызығыншылықпен катысты. Алғаш болып сыйыс шымылдығын ашқан Компания бас директорының әкімшілігі және алеуметтік мәселелер жөніндегі орынбасары Жетібай Төлеғожаев:

- «Жерде балық куанис, кокте першінде куанады» деген сөз бар. Бұл емірді базар да, ажары да – біздің бұлдыршілердіріміз. Сондыктанда барлық жылы сез, ыстық тілек мына түрган бұлдыршілердеге назардан тыс калдырамайды. Өткен жылы компания Баскармасы мен Жас мамандар көнешінің колдаудымен Жетібай, Мұнайшы ауылшының аз кәмтілған, көпбалалы

отбасылардың 20 бұлдыршінін сыйыншылықтап үлестірген еді. Мине, бүгін де осындай ігі шара жағасын тауып отыр. Қаламқас, Жетібай кен орындарында жұмыс жасағынан қызметкерлеріміз Казакстан мұнайының 120 жылдығы мен «Қаламқас-мұнайгаз» өндірістік баскармасының 40 жылдығына

орайластырылған атальыш шарага катысип жатыр. Сәттілік тілейміз! - деп, катысушыларға лебіздірді.

Құрамында Қосіподак тәрағасы Тарғын Мысамбаев, адам ресурстарын басқару департаменті директорының орынбасары Лаура Иніраева және компаниядагы спорт бапкері Самат Темірқасов бар еділқазылар алқасы тансысырылған, сыйыс ережелері түсіндірді.

Сыйыс бағдарламасы бойынша бірнеше турда отбасылар таяншаларды эстафетталық әдіспен бір-біреу беру, допты кедерілгерге тигізбей жүгіру, секіртпелер арқылы жарыс, қашықтен секірү арқылы шымырлықтар мен шашшандықтардың ортага салды. Солардың бірі Қаламқастың наимысын қорғап жүрген

Қосбасаевтар отбасы. Олар мықтылардың арасынан үздік болып танылып, бас жүлдені жеңіл алды:

- Балалар мерекесін күтті болсын! Сыйыс тартысты әрі қызықты етті. Бүтінгі жеңіс тек біздің отбасының гана емес, биыл 40 жылдығын тойлайтын барша Қаламқастық әріптестерімнің жеңісі! Осындай шара жиі үйімдестірілген түрсек иғін! - деді бірнеше орын иегері, «Қаламқас-мұнайгаз» ӨБ инженер-энергетигі Ислам Қосбасаев.

Екінші орын Н.Марабаев атындағы №7 мектеп-лицейнен катысқан Сакашовтар отбасына бұйырыса, ушинші орынды Қаламқастық катысқан екінші команда – Бисеновтар жаңыясы еншиледі.

ҚЫЗАНДАҒЫ - ҚЫЗЫҚТЫ КҮН

Балаларға ариалған мерекелік шара Манғыстауда ауданында өтті. Қызын елді мекенінде оз жағасын тапты. Мұнайшылар Қызын спорт кешенінде ауылшыктармен кездесіп, орталық бір миллион жарының спортың курал жабықтарын тарты етті. Компания басшылығының мерекелік құттықтауын жеткізген алеуметтік мәселелер бөлімі басшысының орынбасары Қымбат Иманқұлова мен «Қаламқас-мұнайгаз» өндірістік баскармасы қосіподак

үйымы тәрағасы Бердібек Куатбай спорт мектебіндегі екі топка футбол ойынының, бір

топка волейбол ойынының күмідерін, түрлі тренажерлар, зілтемірлермен коса бірнеше ойын донптарын сыйлады.

Қаламқас кен орынинан футбольшылар да бұл күні қалып қалмай, балаларға футболдың кырсын үйретіп, Қызын ауылшының ересектерден құралған футбол командасымен тартысты жолдастық ойын көрсетті.

Қызын ауылшының да келген конкактарына тартуы болды. Ауылдың енергияларынан шашу шашып, бишілер өз енергілерін көрсетті, мұнайшылардың көнілін көтерді. Сондай-ақ, ауыл әкімі Қонай Сүлейменов компания ұжымына және басшылығына алғыс хаттар табысталса, ауыл аксақалдары жүрекжарды тілек-тірімен ак батасын берді.

Мұнайлы Өлкө

Меншік месі:
“Манғыстаумұнайгаз” АҚ
Редактор: Есназар Сұлтанов
Редакция алқасы: Л.Жолдыбаева, Г.Әбдісадық, Р.Анетова
Дизайнер-беттеуші: Е.Айтбаев

Мекен-жайымы: 130000, Ақтау қаласы
6 ш.а., № 1 үй,
төл:
212-424, 212-461
212-462, 212-492
Газет айнала 1 рет шығады.
Тегін таратылады

Газет ҚР
Мәдениет жөнне
акпарат
министрлігінде
есепке
қойылып,
№ 9675 - Г
күнілір берілген

■ Газет жарияланылғандағы автор пікірі редакцияның көзқарасын билдірмейді!
■ Редакция оқырман хаттарына жауап бермейді жөнне оның қайтармайды
■ Жарияланған материалдарды сілтемесіз көшіріп басуға болмайды

Газет АҚ-ның
жүртшылықпен
байланыс тобының
компьютерінде
теріліп, беттелді.
Индексі: 64265

“ATIS” ЖШС
баспаханасында
басылады.
Ақтау қаласы,
17 ша.
төл: 525500